

Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1

- 1 maximumscore 2**
- De val/vernietiging van Troje / de strijd tegen de Grieken 1
 - De schipbreuk (voor de kust van Carthago) 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.
- 2 maximumscore 2**
- Met het woord meus / de woorden meus Aeneas (regel 231) 1
 - geeft Venus (impliciet) aan dat Aeneas haar zoon is 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.
- 3 maximumscore 3**
- a. In de regels 242-246 staat dat Antenor ontsnapt is aan de Grieken. Het lijkt daarom onwaarschijnlijk dat hij degene is geweest die de Grieken geholpen heeft / Troje verraden heeft 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.
- b. Sinon vertelde de Trojanen een leugenverhaal over het doel van het houten paard. Omdat de Trojanen hem geloofden, haalden zij het houten paard binnen (met de ondergang van Troje tot gevolg) 2
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking 1

Bij b. niet fout rekenen: Sinon had zich met opzet gevangen laten nemen door de Trojanen om hen over te halen het houten paard binnen de muren te halen.

Opmerking 2

Wanneer bij b. als antwoord is gegeven 'Sinon vertelde de Trojanen een leugenverhaal' / 'Sinon had zich met opzet gevangen laten nemen door de Trojanen' / 'de Trojanen haalden door toedoen van Sinon het houten paard binnen', één scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> a. nos (regel 250) b. asyndeton 	1 1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Bij a. fout rekenen: progenies (regel 250)</i>	
5	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> (Het praesens) serenat geeft aan dat dit gebruikelijk gedrag van Iuppiter is / (Het praesens) serenat beschrijft een situatie fatur is een praesens historicum 	1 1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
6	maximumscore 1	
	Keizer Augustus zag zichzelf ook als brenger van beschaving (als een waardig opvolger van Aeneas).	
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
7	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> a. mythe 1: Aeneas als stamvader van de Romeinen / de Trojaanse afstamming van de Romeinen; mythe 2: de (lokale) mythe (van de afstamming van de Romeinen) van de tweeling Romulus en Remus (die door de wolvin gevoed worden) 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<ul style="list-style-type: none"> b. Vergilius verbindt beide mythes door Romulus en Remus / de tweeling rechtstreeks van Aeneas af te laten stammen 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<ul style="list-style-type: none"> c. Door Ascanius de bijnaam Iulus te geven, verbindt hij de gens Iulia met Aeneas / voert hij de gens Iulia op de godin Venus terug 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Bij a. alleen een scorepunt toekennen, wanneer beide mythes juist zijn.</i>	
8	maximumscore 1	
	Het volk zal de naam Latijnen behouden / De naam Troje zal verdwijnen.	
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
9	C	

Tekst 1 en tekst 2

- 10 maximumscore 1**
Hic pietatis honos? (regel 253)

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 1 (Met ex alto bedoelt Vulcanus) uit een ver verleden / van lange tijd terug. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
20	C	
21	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none">In vertaling 1 is Venus degene die wenstIn vertaling 2 is Vulcanus degene die wenst Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1

Illustratie

- 22 **maximumscore 2**
- a. Georgica. Een (didactisch) werk over de landbouw / het boerenbedrijf 1
 - b. Bucolica/Eclogae. Herdersgedichten (waarin de pastorale wereld vermengd wordt met de historische werkelijkheid) 1

Opmerking

Bij a. en b. alleen een scorepunt toekennen, wanneer zowel de naam als de toelichting juist zijn.

- 23 **maximumscore 1**
Aeneas en Turnus

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen, wanneer beide namen juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Beoordelingsmodel voor de vertaling

Opmerking

Een praesens historicum mag met een tegenwoordige tijd of een verleden tijd vertaald worden.

Kolon 24

24 maximumscore 1

Illicet in muros tota discurritur urbe.

Meteen rent men van alle kanten door de hele stad naar de muren.

illicet laten we gaan

0

muros als enkelvoud vertaald

0

in muros op/in de muren

0

Kolon 25

25 maximumscore 1

Concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit

Vader Latinus zelf verlaat de vergadering en laat de belangrijke voorstellen die hij daarin gedaan heeft, rusten

ipse de heer des huizes

0

ipse uit eigen beweging / zelfs

0

pater patriciër

0

pater Latinus de Latijnse vader

0

pater et Latinus vader en Latinus

0

Kolon 26

26 maximumscore 2

ac tristi turbatus tempore differt

en (hij) stelt (de)ze uit in verwarring gebracht door de treurige toestand/tijd/situatie

ac maar

1

tristi niet verbonden met **tempore**

0

turbatus troebel gemaakt / omwoeld/stormachtig/uitgezwemd

0

turbatus niet verbonden met het onderwerp

0

tempus gunstige gelegenheid / slaap/gezicht

0

differo verspreiden/verwijzen/vernietigen / in opspraak brengen / verwarren/verschillen

0

differt geen lijdend voorwerp aangevuld

1

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 27	
27	maximumscore 1 multaque se incusat en hij beschuldigt zich(zelf) veelvuldig	
	se hem/hen	0
	Kolon 28	
28	maximumscore 2 qui non acceperit ultro Dardanium Aenean omdat hij niet uit eigen beweging de Trojaan/Trojaanse Aeneas ontvangen heeft	
	Niet fout rekenen: accipio goedkeuren/aanvaarden	
	accipio begrijpen/verduren	0
	acceperit vertaald als futurum exactum / praesens	0
	ultro naar de andere zijde toe / zelfs	0
	Dardanius van Dardanus	1
	Kolon 29	
29	maximumscore 2 generumque asciverit urbi. en (hem niet) als (zijn) schoonzoon voor de stad heeft opgenomen.	
	Niet fout rekenen: ascisco goedkeuren/aanvaarden	
	gener zwager	1
	generum niet vertaald als vorm van gener	0
	generum niet predicatief vertaald	0
	asciverit vertaald als futurum exactum / praesens	0
	Indien ook in kolon 28 acceperit is vertaald als futurum exactum / praesens, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 3 scorepunten	
	ascisco zich toe-eigenen / voor zich opeisen	0
	urbs burcht	1
	urbs de stad Rome / kern/stadbewoners	0
	urbi in de stad	1
	urbi van de stad	0

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 30	
30	maximumscore 1 Praefodiunt alii portas De andere Latijnen graven een gracht voor de poorten	
	Niet fout rekenen: portas ingangen/uitgangen	
	praefodio van tevoren begraven	0
	alii niet als onderwerp vertaald	0
	portas niet vertaald als vorm van porta	0
	portas vertaald als enkelvoud	0
	Kolon 31	
31	maximumscore 1 aut saxa sudesque subvectant. of voeren rotsblokken en palen aan.	
	saxum marmer / stenen gebouw	0
	saxa niet vertaald als lijdend voorwerp bij subvectant	0
	saxa sudes vertaald als enkelvoud (ook als één van beide woorden als enkelvoud is vertaald)	0
	sudis scherpe punt	0
	sudes niet vertaald als vorm van sudis	0
	subvecto omhoogrijden	0
	Kolon 32	
32	maximumscore 2 Bello dat signum rauca cruentum bucina. De dof klinkende trompet/hoorn geeft een bloedig teken voor de oorlog / het gevecht.	
	Niet fout rekenen: raucus hees / rauw klinkend / krijsend	
	Niet fout rekenen: bucina trompetsignaal	
	bello niet vertaald als vorm van bellum	0
	bello in/door de oorlog	1
	do tevoorschijn laten komen	1
	do alle andere betekenissen die geen synoniem zijn van geven/produceren	0
	signum voortekenen/wondertekenen/bewijs	0
	rauca niet verbonden met bucina	0
	bucina niet vertaald als onderwerp	0

Vraag	Antwoord	Scores
33	<p>Kolon 33 maximumscore 3 Tum muros varia cinxere corona matronae puerique, Toen bevolkten de getrouwde vrouwen en de jongens/kinderen de muren met een veelsoortige/bonte menigte,</p> <p>Niet fout rekenen: matronae moeders/echtgenotes tum vertaald als voegwoord (toen de getrouwde vrouwen bevolkten) 1 varia niet verbonden met corona 1 varius wisselend 2 varius wankelmoedig 1 cinxere vertaald als 3^e persoon mv. praesens 2 cinxere vertaald als infinitivus 0 corona vertaald als onderwerp 1 matrona voorname dame 2 puer slaaf 2</p>	
34	<p>Kolon 34 maximumscore 2 vocat labor ultimus omnes. (en) de uiterste/laatste nood/inspanning roept allen.</p> <p>Niet fout rekenen: voco uitdagen/uitnodigen Vertaald als bijzin ten gevolge van een foute interpretatie van tum in kolon 33 (als voegwoord vertaald): toen de uiterste inspanning allen riep 1 voco dagvaarden/verplaatsen/noemen/veroorzaken 0 labor werk 1 labor uithoudingsvermogen/ongemak/ongeluk 0 labor niet vertaald als zelfstandig naamwoord 0 ultimus voortreffelijkst/geringst/oudst/onderst / verst verwijderd 0 omnes alles 0 omnes niet vertaald als lijdend voorwerp 0</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 35	
35	maximumscore 2 Nec non (kolon 36) subvehitur magna matrum regina caterva En de koningin, vergezeld door een grote menigte moeders, rijdt omhoog	
	magna verbonden met regina	0
	matrum verbonden met regina	0
	matrum niet vertaald als genitivus	0
	mater vrouw	1
	mater echtgenote	0
	regina prinses/meesteres	1
	caterva vertaald als onderwerp	0
	caterva toneelgezelschap	0
	Kolon 36	
36	maximumscore 2 ad templum summasque ad Palladis arces naar de tempel, namelijk (naar) het hoogste punt van de burcht / de zeer hoog gelegen / zeer hoge burcht van Pallas	
	Niet fout rekenen: naar de tempel van Pallas, namelijk (naar) het hoogste punt van de burcht	
	ad bij	0
	templum vrije ruimte / het binnenste	0
	summus hoogst	1
	summus grootst/sterkst/belangrijkst/voortreffelijkst	0
	summas niet vertaald als vorm van summus	0
	summasque ad Palladis arces naar Pallas en haar zeer hoge burcht	0
	Pallas voorvader van Euander / olijfboom	0
	arces niet vertaald als vorm van arx	0
	arx Jupiters hemelburcht / hemel / verblijfplaats van de goden / hoofdzetel/heuvel(top)	0
	Kolon 37	
37	maximumscore 1 dona ferens, terwijl ze geschenken draagt / met geschenken,	
	dona niet vertaald als vorm van donum	0
	dona als enkelvoud vertaald	0
	ferens niet vertaald als werkwoordsvorm van fero	0
	ferens niet verbonden met regina (kolon 35)	0
	fero alle andere betekenissen die geen synoniem zijn van dragen/brengen	0

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 38		
38	<p>maximumscore 2 iuxtaque comes Lavinia virgo, en ernaast / naast haar als metgezellin het meisje / de maagd / de jonge Lavinia,</p>	
	Niet fout rekenen: en naast haar is/zit als metgezellin het meisje Lavinia	
	Niet fout rekenen: iuxta onmiddellijk na haar	
	iuxta op dezelfde manier	0
	comes niet predicatief vertaald	0
	comes gevolg/bediende	0
	Lavinia virgo Lavinia als maagd	0
	Lavinius Lavinisch	1
Kolon 39		
39	<p>maximumscore 1 causa mali tanti, de oorzaak/veroorzaakster van zo veel / zo groot leed,</p>	
	Niet fout rekenen: causa schuld	
	causa uitvlucht / ter wille van / wegens	0
	mali niet vertaald als vorm van malum	0
	malum fout/misdaad/straf/belediging	0
	tantus zo klein / zo veel waard / slechts zo groot	0
Kolon 40		
40	<p>maximumscore 1 oculos deiecta decoros. de mooie ogen neergeslagen.</p>	
	decorus eervol / uitgedost	0
	decorus niet verbonden met oculos	0

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 41		
41	maximumscore 2	
	Succedunt matres et templum ture vaporant	
	De moeders naderen (de tempel) en vullen de tempel met damp van wierook	
	Niet fout rekenen: succedunt matres de moeders gaan naar binnen / volgen	
	succedo een last op zich nemen / aflossen/overnemen/slagen	0
	mater vrouw	1
	Indien ook fout in kolon 35, hier niet opnieuw aanrekenen	
	mater echtgenote	0
	Indien ook fout in kolon 35, hier niet opnieuw aanrekenen	
	templum niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	templum vrije ruimte / het binnenste	0
	Indien ook fout in kolon 36, hier niet opnieuw aanrekenen	
Kolon 42		
42	maximumscore 2	
	et maestus alto fundunt de limine voces:	
	en laten hun bedroefde stemmen horen vanaf de hoge ingang:	
	Niet fout rekenen: voces woorden	
	en laten bedroefd hun stemmen horen vanaf de hoge ingang	1
	et ook	1
	maestus onheil aanbrengend	0
	alto niet verbonden met limine	0
	de wegens	0
	voces niet vertaald als vorm van vox	0
	vox bevel/formule	0
Kolon 43		
43	maximumscore 1	
	'Armipotens, praeses belli, Tritonia virgo,	
	'Krijgshaftige, leidster van de oorlog, Pallas Athene,	
	Niet fout rekenen: praeses beschermster	
	praeses stadhouder	0
	belli niet vertaald als vorm van bellum	0

Vraag	Antwoord	Scores
44	<p>Kolon 44 maximumscore 2 frange manu telum Phrygii praedonis breek met uw/je hand het wapen/zwaard / de speer van de Trojaanse/Phrygische/Aziatische rover</p> <p>Niet fout rekenen: manu met macht frange niet vertaald als imperativus frango bedwingen/verzwakken frango vernederen/fijnstampen manu niet vertaald als ablativus instrumentalis manus dapperheid/gevecht/gewelddadigheid manus schare telum niet vertaald als lijdend voorwerp Phrygii niet verbonden met praedonis Phrygii praedonis niet vertaald als genitivus possessivus bij telum</p>	<p>0 1 0 0 1 0 0 0 0</p>
45	<p>Kolon 45 maximumscore 2 et ipsum pronum sterne solo en werp hemzelf voorover (neer) op de grond</p> <p>ipsum niet vertaald als lijdend voorwerp ipsum dezelfde ipsum heer des huizes pronus naar beneden stortend / voorovervallend pronus vooruitstormend/ondergaand / bereid tot / gunstig gezind pronus helling sterne niet vertaald als imperativus solo niet vertaald als vorm van solum (grond) solo in de grond solo door/met de grond</p>	<p>0 1 0 1 0 0 0 0 1 0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
46	<p>Kolon 46 maximumscore 2 portisque effunde sub altis.' en breng hem om onder de hoge poort(en).'</p> <p>Niet fout rekenen: sub aan de voet van / bij/rond Niet fout rekenen: portis ingang(en)/uitgang(en) portis niet vertaald als vorm van porta effunde niet vertaald als imperativus effunde geen lijdend voorwerp aangevuld effunde breng hen om sub tegen altus oud/diep altis niet vertaald als vorm van bijvoeglijk naamwoord altus altis niet verbonden met portis</p>	<p>0 0 1 0 0 0 0 0 0</p>